

Sygn. akt V ACa 774/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 marca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Iwona Wilk
Sędziowie :	SA Jadwiga Galas (spr.) SA Olga Gornowicz- Owczarek
Protokolant :	Barbara Knop

po rozpoznaniu w dniu 5 marca 2013 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa K. M.

przeciwko (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w R.

o stwierdzenie nieważności uchwał ewentualnie o ustalenie nieistnienia uchwał

ewentualnie o uchylenie uchwał

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach

z dnia 14 sierpnia 2012 r., sygn. akt I C 7/12

1. prostując w zaskarżonym wyroku oznaczenie przedmiotu sprawy w ten sposób, że jest nią sprawa o stwierdzenie nieważności uchwał ewentualnie o ustalenie nieistnienia uchwał ewentualnie o uchylenie uchwał - **zmienia** go w części oddalającej powództwo

o stwierdzenie nieważności uchwały numer (...) podjętej przez Zgromadzenie Członków (...) Spółdzielni Mieszkaniowej, które odbyło się w dniach 18, 21, 22, 23, 24, 25, 28 listopada 2011r. (pkt 2) o tyle, że stwierdza nieważność tej uchwały w zakresie jej:

- § 1 pkt 2 w części nadającej nowe brzmienie § 36 ust. 3 pkt 5 i 7 poprzez ograniczenie zgłoszenia kandydata „do godz.15:00” oraz ograniczającej zaprezentowanie się zgłoszonych kandydatów „na swojej części Walnego Zgromadzenia”,

- § 1 pkt 4 nadającym nowe brzmienie § 37 ust.6,

a także w pkt 4 w ten sposób, że zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę

200 (dwieście) złotych tytułem kosztów procesu;

2. uchyla zaskarżony wyrok w części oddalającej powództwo obejmujące żądanie o stwierdzenie nieistnienia uchwały numer (...) ewentualnie o uchylenie uchwały numer (...) i w tym zakresie przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w Gliwicach do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego;
3. oddala apelację powoda w pozostałej części skierowanej przeciwko orzeczeniu o oddaleniu powództwa (pkt 2) o stwierdzenie nieważności uchwały numer (...);
4. oddala apelację pozwanej i zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 200 (dwieście) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt V ACa 774/12

UZASADNIENIE

Powód K. M. wniósł pozew o stwierdzenie nieważności, ewentualnie stwierdzenie nieistnienia uchwał, ewentualnie o uchylenie uchwał: nr (...) (w sprawie zmian w statucie (...) Spółdzielni Mieszkaniowej), (...) (dotyczącej regulaminu wyborów do rady nadzorczej i rad osiedli (...)), (...) (w sprawie wyboru członków rady nadzorczej (...) na kadencję 2011-2014) oraz (...) (w sprawie wyboru członków rady osiedla na kadencję 2011-2015) Walnego Zgromadzenia Członków (...) Spółdzielni Mieszkaniowej, które odbyło się w dniach 18, 21, 22, 23, 24, 25, 28 listopada 2011 roku.

- nr (...) - jako niezgodnej z art. 2 Konstytucji, art. 58 § 1 i art. 111 § 1 k.c., art. 5 § 1 pkt 6 i art. 48 § 2 Prawa Spółdzielczego, art. 8³ ust. 10 - 12 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, § 19 ust. 1 w zw. z § 45 ust. 2 oraz § 6 ust. 2 pkt 5 i 6, § 16 ust. 15 i 17 statutu (...) oraz sprzecznej z dobrymi obyczajami i godzącej w dobro (...);

- nr (...) - jako niezgodnej z art. 58 § 1 k.c., art. 5 § 1 pkt 6, art. 38 § 2 i art. 48 § 1 i 2 Prawa Spółdzielczego, art. 8³ ust. 6-7 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, § 19 ust. 1 w zw. z § 45 ust. 2 oraz § 6 ust. 2 pkt 6, § 17 ust. 1, § 18 ust. 2 statutu (...) oraz sprzecznej z dobrymi obyczajami i godzącej w dobro (...);

- nr (...) - jako niezgodnej z art. 58 § 1 k.c., art. 5 § 1 pkt 6-7, art. 36 § 2 Prawa Spółdzielczego, art. 8³ ust. 12 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, § 19 ust. 1 w zw. z § 45 ust. 2 oraz § 6 ust. 2 pkt 6, § 16 ust. 15 i 17, § 17 ust. 3, § 36 ust. 3, § 37 ust. 2 i 7 statutu (...) oraz sprzecznej z dobrymi obyczajami i godzącej w dobro (...);

- nr (...) - jako niezgodnej z art. 58 § 1 k.c., art. 5 § 1 pkt 6-7, art. 35 § 3, art. 36 § 2 i art. 48 § 2 Prawa Spółdzielczego, § 19 ust. 1 w zw. z § 45 ust. 2 oraz § 17 ust. 3, § 52 ust. 3 w zw. z § 36 ust. 3 statutu (...) oraz sprzecznej z dobrymi obyczajami i godzącej w dobro (...).

Uzasadniając roszczenie powód podniósł, że prezes zarządu M. L. nie miał legitymacji do otwierania kolejnych części Walnego Zgromadzenia Członków (...), gdyż nie jest przewodniczącym rady nadzorczej ani członkiem rady, zatem całe Walne Zgromadzenie odbyło się niezgodnie z przepisami ustaw (m.in. art. 5 § 1 pkt 6 Prawa Spółdzielczego) i statutu (...). Powód podniósł, że w konsekwencji należy uznać, że przedmiotowe WZCz (...) zwołane na listopad 2011 roku nie odbyło się, a żadna z przegłosowanych uchwał nie istnieje. Z ostrożności procesowej powód zarzucił niezgodność uchwał z w/w przepisami prawa.

Wskazał, że uchwała nr (...) została podjęta ze złamaniem zasad prawidłowej legislacji, ustanawiając nowe brzmienie § 35 ust. 2 statutu w sposób zawily gramatycznie, budzący wątpliwości co do treści nakładanych obowiązków, czy przysługujących praw i umożliwiający różnorodną interpretację przez zarząd (...). Analogiczny zarzut niejasności sformułowania powód wysunął w stosunku do wprowadzonego brzmienia § 37 ust. 7, którego treść nie daje pewności co do sposobu ustalenia wyników wyborów. Powód zarzucił także zastosowanie nieuprawnionej, gdyż zawężającej interpretacji prawa, w szczególności artykułu 8⁽³⁾ ust. 11 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, wprowadzenie

uchwałą nowego brzmienia § 36 ust. 3 statutu skracając czas możliwości zgłoszenia kandydata sprzecznie z w/w artykułem. Powód podniósł także, że została ograniczona – tylko do „swojej części Walnego Zgromadzenia” – możliwość osobistej prezentacji kandydatów, zatem wprowadzone zaskarżoną uchwałą nowe brzmienie § 36 ust. 3 statutu jest sprzeczne z art. 18 § 2 Prawa Spółdzielczego, który daje członkom spółdzielni prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu bez żadnych ograniczeń. Powód zarzucił także ograniczenie zasad demokracji w spółdzielni, gdyż wprowadzone zaskarżoną uchwałą nowe brzmienie § 37 ust. 6 statutu sprzeczne jest z zasadą, że członkowie organów spółdzielni pochodzą z wyborów, a nie w związku z czasem trwania stażu członkowskiego, a ponadto zawiera niejasne sformułowanie: „miejsce mandatowe”, urągając zasadom prawidłowej legislacji. Powód zwrócił także uwagę na niezamieszczenie przez Zarząd w porządku obrad wszystkich zgłoszonych projektów uchwał, co jest niezgodne z art. 58 § 1 k.c. Podobnie nie wszystkie zgłoszone poprawki do projektów uchwał zostały przyjęte pod głosowanie, przy czym uzasadniono, że poprawka zgłoszona przez powoda jest zbyt obszerna i brak pod nią podpisów wymaganej liczby członków spółdzielni, łamiąc w ten sposób ustawowy obowiązek poddania poprawki pod głosowanie i lekceważąc uprawnienia członków, co także jest zaniechaniem niezgodnym z art. 58 § 1 k.c. Odnośnie uchwały nr (...) wskazała na jej niezgodność z powołanymi wyżej przepisami ustaw oraz statutu i zarzucił brak kompetencji WZCz do uchwalania regulaminu wyborów do rady nadzorczej i rad osiedli i obchodzenie przepisów ustawowych. Zarzucił, że sposób procedowania nad projektem tej uchwały był niezgodny z zapisami ustaw i statutu, gdyż do wiadomości członków podano inną treść projektu niż ta poddana pod głosowanie, a co więcej nie poddano pod głosowanie poprawki zgłoszonej przez J. O..

W przypadku uchwały (...) zarzucił, że została podjęta z naruszeniem w/w przepisów. Podniósł, że dokonywanie wyborów powinno nastąpić na podstawie zgodnego z prawem statutu, a nie „na skróty” – w uchwalonym regulaminie, gdyż ma to na celu obejście przepisów ustawowych, zatem uchwała powinna zostać uznana za bezwzględnie nieważną. Powód zarzucił także złamanie w powyższym regulaminie zasady: 1 członek spółdzielni – 1 głos, skoro w wyborach do rady nadzorczej uczestniczyło 1176 członków (...), a oddano 7064 głosy, co wynika z protokołu WZCz. Zarzucił, że także w głosowaniu nad tą uchwałą nie poddano pod głosowanie poprawki zgłoszonej przez B. S.. Powód podniósł także, że niezgodnie z prawem ograniczone zostało bierne prawo wyborcze członków (...), gdyż zarząd pozwanej samowolnie ustalił możliwość kandydowania tylko z tej części WZCz, do której członek został zaliczony uchwałą nr (...) Wskazał też, że nie poddano pod głosowanie kandydatury B. S., mimo że została zgłoszona zgodnie z wymaganiami obowiązującego statutu. Ponadto zarzucił, że w wyborach uczestniczył organ nieuprawniony – zarząd (...), podczas gdy listę kandydatów do rady nadzorczej powinna była przygotować komisja skrutacyjna. Ponadto powód zarzucił błędne ustalenie wyników wyborów, gdyż skoro statut w § 37 ust. 7 wskazuje, że za wybranego do rady nadzorczej uważa się kandydata, który otrzymał w poszczególnych częściach WZCz największą liczbę głosów, to wychodzi na to, że w siedmiu częściach WZCz za wybranego kandydata należy uznać tą samą osobę, tj. W. R., gdyż to on uzyskał w każdej z tych części największą ilość głosów - powinien był zatem objąć 7 mandatów – powyższe zasady ustalone w statucie są – zdaniem powoda – w oczywisty sposób sprzeczne z art. 45 § 1 Prawa Spółdzielczego. Powód wskazał, że uchwała nr (...) została podjęta z naruszeniem w/w przepisów, a zatem – podobnie jak uchwała (...) – wyboru dokonywano na podstawie regulaminu, a nie zgodnego z prawem statutu, złamano zasadę 1 członek - 1 głos, nie przedstawiono zgłoszonej poprawki w celu jej przegłosowania, ograniczono bierne prawo wyborcze, listę kandydatów sporządził zarząd zamiast komisji skrutacyjnej. Ponadto niezgodnie z postanowieniami statutu członkami rad osiedli wybrani zostali pracownicy spółdzielni.

Wskazał Sąd Okręgowy, że powód przedłożył jako materiał dowodowy w formatach *.jpg oraz *.pdf, nagrania na płytę CD – zawierające m.in. zaświadczenia o członkostwie powoda w (...), protokół poszczególnych części i protokół zbiorczy Walnego Zgromadzenia członków (...) z dni 18-18.11.2011 r., projekty uchwał udostępnione członkom w dniu 3.11.2011 r., zawiadomienie o zwołaniu WZCz.

W odpowiedzi na pozew pozwana (...) Spółdzielnia Mieszkaniowa w R. wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów postępowania.

Uzasadniając swoje stanowisko strona pozwana podniosła, iż roszczenie powoda jest bezzasadne. Obrad Walnego Zgromadzenia nie mógł otworzyć zgodnie z postanowieniami statutu Przewodniczący Rady Nadzorczej, skoro organ

taki nie działał, gdyż wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach wybory do Rady Nadzorczej uznane zostały za nieważne. Ponadto przyczyną uchylenia uchwały mogą być tylko takie naruszenia statutu, które wywarły, bądź mogły wywrzeć wpływ na jej treść – powód takich nie wykazał.

Odnosnie uchwały nr (...) zarzuty niejasności i braku precyzji sformułowań są bezzasadne, stosowne zapisy uchwały są na tyle jasne, że nie wymagają dodatkowej interpretacji, a znowelizowane przepisy statutu odpowiadają prawu.

Bezzasadny jest także zarzut nieuprawnionej i zawężającej interpretacji art. 83 ust. 11 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych w § 36 ust. 3 statutu (...), który to przepis wskazuje jedynie sposób doręczeń pism do spółdzielni, tj. w jej siedzibie i w godzinach urzędowania, co nie ogranicza praw jej członków. Natomiast uczestnictwo danego członka spółdzielni w tylko jednej części Walnego Zgromadzenia, na którym poddana jest pod głosowanie ta sama uchwała, jest konsekwencją podziału w dużych spółdzielniach Walnego Zgromadzenia na części. Dlatego nie ma podstaw do przyznawania kandydatom do organów samorządowych prawa uczestnictwa w tych częściach WZCz, do których nie został przydzielony. Bezzasadny jest również zarzut, że brzmienie § 37 ust. 6 (...) ogranicza zasady demokracji, gdyż zapis ten ma na celu wyłonienie członka rady nadzorczej bez konieczności zwoływania kolejnego WZCz wyłącznie w celu uzupełnienia składu rady, natomiast pojęcie „miejsce mandatowe” nie jest pojęciem niejasnym na tyle, aby zachodziła konieczność podawania w statucie jego definicji. Podobnie literówki, czy oczywiste omyłki pisarskie nie przemawiają za uchycieniem uchwały nr(...) Wyjaśniła, że projekty uchwał zgłaszane przez powoda nie zostały włączone do porządku obrad WZCz odbytego w listopadzie 2011 roku z uwagi na uchybienia postanowieniem art. 8⁽³⁾ ust. 11 uosm, tj. brak poparcia przez co najmniej 10 członków (jedna z podpisanych osób odwołała poparcie oświadczeniem złożonym w tym samym czasie, w którym projekty uchwał doszły do pozwanej). Natomiast pismo powoda z dnia 14.11.2011 r. nie mogło zostać uznane za zgłoszenie „poprawki” do projektu uchwały (...), gdyż było identyczne z wcześniej zgłoszonym projektem uchwały w sprawie zmian statutowych, znacznie przekraczając pierwotne ramy projektu, więc w rzeczywistości nie stanowiło „poprawki” w rozumieniu małej zmiany nie naruszającej istoty rzeczy. Pozwana wskazała, że nieuwzględnienie na liście kandydatów na członków Rady Nadzorczej pana B. S. wynikało ze zgłoszenia kandydatury po terminie i braku wymaganych – min. 10 – podpisów poparcia. Podniosła, że postanowieniem z dnia 19.01.2012 r. Sądu Rejonowego w Gliwicach – KRS po rozpoznaniu merytorycznym zapisów uchwały nr(...) uznał ich zgodność z przepisami prawa i wpisał dokonane zmiany statutu do rejestru. W związku z powyższym roszczenia powoda o uchycienie tej uchwały powinno zostać oddalone.

Odnosnie redagowania uchwały nr (...) pozwana kierowała się zaleceniami Sądu Okręgowego w Gliwicach zawartymi w uzasadnieniu wyroku z dnia 14.09.2011 r. w sprawie o sygn. I C 163/11 i uchwaliła regulamin w celu spełnienia ustawowych wymogów dotyczących wyborów. Podniosła, że zapisy powyższej uchwały nie naruszają przepisów, na które powołuje się powód, a zatem nie jest niezgodna z prawem. Co więcej, projekt tej uchwały poddany pod głosowanie uwzględniał poprawki zgłoszone zgodnie z przepisami, a w trakcie jego przygotowywania nie doszło do naruszenia procedury.

Zdaniem pozwanej także zarzuty o naruszeniu przepisów prawa oraz statutu (...) co do uchwał nr (...) oraz (...) są bezpodstawne, zwłaszcza że nie został naruszony przepis art. 5 § 1 ust. 7 prawa spółdzielczego, gdyż uregulowania dotyczące zasad wyboru członków organów samorządowych znajdowały się w statucie pozwanej przez cały okres jej działalności. Natomiast o sprzeczności uchwały o wyborach z art. 58 §1 k.c. można mówić jedynie, gdy strona udowodni, że uchwała podjęta została z zamiarem i w celu obejścia ustawy, czego powód nie wykazał. Nie wskazał także konkretnego przepisu ustawy, w celu obejścia którego uchwały nr (...) i (...) miały zostać podjęte. Powód nie wykazał, że uchwała o wyborach do Rady Nadzorczej podjęta została z naruszeniem przepisów art. 8⁽³⁾ ust. 9 uosm, bezpodstawne są roszczenia o stwierdzenie jej nieistnienia, nieważności, bądź uchycenie. Powód nie wykazał, że doszło do takiego naruszenia statutu, które wywarło lub mogło wywrzeć wpływ na treść uchwały, a tym samym nie wykazał podstaw do jej uchycenia, zwłaszcza, że zgłaszanie kandydatów do rady przed Walnym Zgromadzeniem, zamiast w jego trakcie, nie miało wpływu na wynik wyborów. Pozwana podkreśliła, że wybory do organów samorządowych w listopadzie 2011 roku zostały przeprowadzone w sposób zgodny z ustawą oraz wolą członków Spółdzielni, przewagą 99 % głosów zaakceptowali sposób przeprowadzenia wyborów, uchwalili ich regulamin oraz zmiany statutu. Pozwana

przyznała, że zmiany statutu nie były zarejestrowane w chwili przeprowadzenia wyborów (o czym powód wiedział, a mimo to kandydował w nich) jednak zostały zarejestrowane wpisem z dnia 19.01.2012 r. Pozwana podniosła, że w świetle powyższego uwzględnienie roszczenia powoda mogłoby skutkować destabilizacją funkcjonowania liczącej 16 tys. członków spółdzielni i koniecznością przeprowadzania kolejnych wyborów, co należy ocenić jako nadużycie prawa podmiotowego społecznie nieaprobowanego i jako niezgodne z zasadami współżycia społecznego nie powinno ono korzystać z ochrony prawnej. Pozwana wskazała także, że członkowie uczestniczący w WZCz w dniach 14-22 czerwca 2012 r. zdecydowaną większością głosów podjęli uchwały o poparciu wyników wyborów przeprowadzonych w roku poprzednim, co również przemawia zdaniem pozwanej za oddaleniem powództwa w całości.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Gliwicach oznaczając przedmiot sprawy, że jest nim o uchylenie uchwały:

1. stwierdził, że uchwały numer (...), (...) i (...) podjęte przez Walne Zgromadzenie Członków (...) Spółdzielni Mieszkaniowej, które odbyło się w dniach od 18 do 28 listopada 2011 r. są nieważne;
2. oddalił powództwo w pozostałej części;
3. zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 600 złotych tytułem zwrotu części opłat sądowych;
4. obciążył strony pozostałymi poniesionymi przez nie kosztami procesu.

Wyrok ten został wydany w oparciu o następujące ustalenia:

Sąd Okręgowy w Gliwicach prawomocnym wyrokiem z dnia 14 września 2011 r. w sprawie o sygn. akt I C 163/11 ustalił, że nie istnieją uchwały nr (...) i nr (...) Walnego Zgromadzenia Członków (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w R. w sprawie wyboru członków Rady Nadzorczej (...) i Rad Osiedli na kadencję 2011-2015.

Wskazał Sąd, iż jak wynika z uzasadnienia tego orzeczenia podstawą takiego rozstrzygnięcia było uznanie za sprzeczne z ustawą o spółdzielniach mieszkaniowych, a także wewnątrznie sprzeczne zapisy § 35 ust. 2 w zw. z § 36 ust. 3 i § 52 statutu spółdzielni.

W tej sytuacji w dniach od 18 do 28 listopada 2011 r. w (...) Spółdzielni Mieszkaniowej odbyło się Walne Zgromadzenie Członków – podzielone na 7 części.

Podczas tego Zgromadzenia podjęto między innymi uchwałę nr (...) w sprawie zmian w statucie (...) (k: 49-50). Uchwała przyjęła następujące brzmienie zmienionych przepisów statutu:

1/ W § 35 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„Rada Nadzorcza składa się z 7 członków Spółdzielni wybranych przez wszystkie części Walnego Zgromadzenia, po jednej osobie z każdej części, przydzielonych do tej części Uchwałą Rady Nadzorczej spośród nieograniczonej liczby kandydatów będących członkami Spółdzielni z zastrzeżeniem § 35 ust. 3 i 4 statutu”.

2/ W § 36 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

1. „Każdy członek Spółdzielni ma prawo zgłoszenia kandydatów spośród nieograniczonej liczby członków (...).
2. Zgłoszenie dla swojej ważności wymaga poparcia co najmniej 10 członków Spółdzielni /niezależnie od miejsca zamieszkania/.
3. Zgłoszenia dokonuje się na piśmie zawierającym:
  - a) imię, nazwisko, adres zamieszkania, PESEL, podpis osoby zgłaszanej oraz osób popierających kandydata;
  - b) oświadczenie kandydata zawierające:

- jego zgodę na kandydowanie,
- wskazanie do jakiej części Walnego Zgromadzenia został zaliczony,
- oświadczenie, że nie prowadzi działalności konkurencyjnej wobec Spółdzielni oraz, że nie pozostaje z członkami Zarządu w związku małżeńskim, albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej i w drugim stopniu linii bocznej oraz wywiązuje się ze wszystkich obowiązków statutowych.

4. Zgłoszenia dokonuje się na druku dostępnym w siedzibie Spółdzielni i w internecie.

5. Zgłoszenia kandydata należy dokonać w siedzibie Spółdzielni w terminie do 15 dni przed dniem posiedzenia pierwszej części Walnego Zgromadzenia do godz. 15,00 poprzez złożenie wypełnionego druku. Zgłoszenie internetowe uważa się za nie dokonane.

6. Zgłoszenia nie odpowiadające w/w wymogom uważa się za nie złożone.

7. Zgłoszeni kandydaci mogą zaprezentować się członkom Spółdzielni na tablicy ogłoszeń w dyrekcji (...), na tablicach ogłoszeń w Administracjach oraz na swojej części Walnego Zgromadzenia.

3/ W § 37 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

5. Ilość głosów oddanych na poszczególnych kandydatów oblicza Komisja Skrutacyjna. Komisja sporządza protokół ze swych czynności. Jej Przewodniczący ogłasza wyniki głosowania na każdej części Walnego Zgromadzenia. Ostateczny wynik wyborów zostaje ustalony po przeliczeniu głosów oddanych na poszczególnych kandydatów na wszystkich częściach Walnego Zgromadzenia w formie uchwały sporządzonej i podpisanej przez Przewodniczących i Sekretarzy wszystkich części Walnego Zgromadzenia. Wyniki głosowania podane zostają do publicznej wiadomości przez wywieszenie na tablicach ogłoszeń w Administracjach, w dyrekcji (...) oraz w internecie”.

4/ W § 37 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„Jeżeli w wyniku wyborów dwóch lub więcej kandydatów w ramach danego miejsca mandatowego uzyska równą ilość głosów wybranym członkiem Rady Nadzorczej zostaje członek o najdłuższym stażu członkowskim”.

5/ W § 37 ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„Za osoby wybrane z danych części Walnego Zgromadzenia uważa się członków kandydujących z tych części, którzy łącznie otrzymali kolejno największą ilość głosów na wszystkich częściach Walnego Zgromadzenia”.

6/ W § 37 ust. 8 skreśla się.

7/ W § 38 ust. 1 i 4, § 49 ust. 2 i § 50 ust. 1, 2 i 3 wyrazy ... części Walnego Zgromadzenia... zastępuje się odpowiednio wyrazami ... Walne Zgromadzenie... .

8/ W § 52 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„Do przeprowadzania wyborów do Rad Osiedli i odwołania członka Rad Osiedli stosuje się zasady jak przy wyborach i odwołaniu Rady Nadzorczej z tym, że członkiem Rady Osiedla może być pracownik (...) Spółdzielni Mieszkaniowej”.

§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia zarejestrowania zmian w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Podczas tego Walnego Zgromadzenia podjęto uchwałę nr (...) ustalającą regulamin wyborów do Rady Nadzorczej i Rad Osiedli (...), który miał obowiązywać do czasu zarejestrowania zmian w Statucie (...), dotyczących właśnie sposobu przeprowadzenia wyboru do organów samorządowych spółdzielni przez Sąd Rejestrowy.

Następnie stosując zasady tak uchwalonego tymczasowego regulaminu podjęto uchwałę nr (...) o dokonaniu wyboru siedmiu członków Rady Nadzorczej (...) i uchwałę nr (...) o dokonaniu wyboru członków Rady Osiedla przy Administracjach Nr (...) (...).

Powód zachowując terminy o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 5 Statutu złożył wniosek o uzupełnienie porządku obrad przez zamieszczenie w nim projektu uchwał zgłoszonych przez grupę 10 osób, wśród których znalazł się także powód. Jednym z tych projektów był projekt zmiany Statutu (...). Wniosek podpisany był przez 10 osób, z których jedna wycofała swoje poparcie, co pozwana wykazała stosownym dokumentem, zaś powód kwestionuje okoliczności tego wycofania, twierdząc, że osoba ta uczyniła to pod presją pozwanego.

Powód złożył także projekt poprawki do uchwały (...), którą zgłosił zgodnie z § 6 ust. 2 pkt 6 Statutu. Pismo złożone przez powoda nie stanowiło jednak odniesienia do projektu kwestionowanej uchwały tylko w rzeczywistości stanowiło odrębny projekt, regulujący znacznie szerszą materię, niż ta objęta projektowaną uchwałą.

Czyniąc ustalenia faktyczne Sąd Okręgowy każdorazowo wskazał dowody z dokumentów, w oparciu o które je poczynił, a które uznał za wiarygodne. Podkreślił, że strony przedstawionych dowodów nie kwestionowały.

W tak poczynionych ustaleniach uznał Sąd Okręgowy, że powództwo częściowo zasługuje na uwzględnienie.

Odwołał się Sąd do wyroku tegoż Sądu z dnia 14 września 2011 r. wydanego w sprawie o sygn. akt I C 163/11 ustalającego, że uchwały Walnego Zgromadzenia Członków (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w R. w sprawie wyboru Członków Rady Nadzorczej (...) i Rad Osiedli na kadencje 2011-2015, bowiem Sąd uznał za sprzeczne z ustawą o spółdzielniach mieszkaniowych, a także wewnątrznie sprzeczne zapisy § 35 ust. 2 w zw. z § 36 ust. 3 i § 52 statutu spółdzielni nie istnieją.

Wskazał, że zaskarżoną w niniejszej sprawie uchwałą nr (...) dokonano zmiany treści § 35 ust. 2 i § 52 statutu, ponieważ jednak uchwała mogła stać się skuteczna dopiero po jej wpisaniu do Krajowego Rejestru Sądowego. Na tym samym zgromadzeniu przyjęto tymczasowy regulamin, na podstawie którego przeprowadzono wybory do rady nadzorczej i rad osiedli.

Przytoczył Sąd przepis „art. 12 § 3” ustawy Prawo spółdzielcze, zgodnie z którym zmiana statutu nie wywołuje skutków prawnych przed jej wpisaniem do Krajowego Rejestru Sądowego. „Wprowadzenie tymczasowego regulaminu, który miał mieć zastosowanie do czasu zarejestrowania zmian statutu w Krajowym Rejestrze Sądowym miało więc na celu ominięcie tej zasady. Zgodnie z art. 58 § 1 k.c. czynność prawna sprzeczna z ustawą, albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna. Przyjęcie tymczasowego regulaminu zmierzało więc w rzeczywistości do obejścia powołanego wyżej przepisu art. 12 § 3 Prawa spółdzielczego w związku z czym uchwała nr (...) jest nieważna. Nieważne są także uchwały nr (...) i (...) skoro wybory przeprowadzono w oparciu o nieważne przepisy regulujące tryb wyborczy. W momencie, w którym dokonywano wyborów nie istniały więc jakiegokolwiek obowiązujące w (...) regulacje w tej materii, bowiem wcześniejsze uregulowania statutowe zostały uznane przez Sąd za sprzeczne z ustawą Prawo spółdzielcze, uchwała zmieniająca te przepisy nie weszła jeszcze w życie, zaś przyjęcie tymczasowego regulaminu wyborów stanowiło nieważną czynność prawną”.

Co do zarzutów zgłoszonych przez powoda, a dotyczących prawidłowości podjęcia uchwały nr (...) Sąd Okręgowy stwierdzając, że „powód zgłosił liczne zarzuty mające stanowić podstawę stwierdzenia nieważności, bądź ustalenia nieistnienia, albo też uchylecia tej uchwały. Sąd po zapoznaniu się z przedstawionym materiałem dowodowym i argumentacją przedstawioną przez strony uznał żądanie powoda w tej części za bezzasadne”.

I tak: co do pierwszego zarzutu powoda dotyczącego otwarcia Walnego Zgromadzenia przez osobę nieuprawnioną, czyli przez prezesa zarządu, zamiast jak to wynika z postanowień Statutu przez przewodniczącego Rady Nadzorczej lub wyznaczonego członka tejże Rady. Skoro jednak Rada Nadzorcza nie działała, a przedmiotem obrad miały być kwestie, które pozwoliłyby na dokonanie wyboru tego organu samorządowego, to zarzut taki nie może się ostać. Ścisłe przestrzeganie tego przepisu proceduralnego doprowadziłoby do faktycznego paraliżu działań Spółdzielni. Zważywszy, że fakt otwarcia Walnego Zgromadzenia przez osobę inną niż przewidują to stosowne przepisy, przy stwierdzeniu niemożności dokonania tej czynności przez inny podmiot – wobec jego nieistnienia – nie ma istotnego wpływu na przebieg Walnego Zgromadzenia i treść podejmowanych uchwał, zarzut ten nie mógł spowodować uznania czynności otwarcia obrad, a w konsekwencji także podjętych uchwał za nieważne.

Następny zarzut zgłoszony przez powoda dotyczy złamania zasad prawidłowej legislacji. Powód podnosi, że konstrukcja zmienionych przez uchwałę nr (...) przepisów statutu jest zawila, będzie wymagała interpretacji, do której uprawnienia będzie uzurpował sobie zarząd spółdzielni. Sąd nie podzielił tej argumentacji powoda. Istotnie czytając pobieżnie zapisy zmienionych przepisów mogą się one wydawać nadmiernie skomplikowane, niejasne, czy zawile, jednak dokładna ich lektura dokonana nie wrywkowo, tylko w kontekście brzmienia pozostałych przepisów regulujących materię, której dotyczą przepisy zmieniane, nie pozostawia wątpliwości co do jednoznaczności przyjętych regulacji.

Ponadto powód podnosi, że § 36 ust. 3 pkt 5 statutu w nowym brzmieniu jest sprzeczny z przepisem art. 8³ ust. 11 ustawy o spółdzielniach, bowiem skraca ustawowy termin przewidziany dla czynności zgłoszenia kandydata, ustalając że może to nastąpić w terminie do 15 dni przed dniem posiedzenia pierwszej części Walnego Zgromadzenia do godziny 15⁰⁰, zamiast do końca tego dnia. Zdaniem Sądu przepis ten nie ogranicza uprawnień Członków Spółdzielni, którzy zarówno zgodnie z brzmieniem statutu, jak i powołanej ustawy mogą stosownie wnioski składać do 15 dnia przed dniem posiedzenia pierwszej części Walnego Zgromadzenia. Sąd podziela tu argumentację strony pozwanej, że czynność winna być dokonana w godzinach urzędowania organów spółdzielni, tak aby można było niezwłocznie podjąć dalsze czynności wynikające z kalendarza wyborczego. Przyjęcie, że ostateczny termin upływa – jak chce tego powód – o godzinie 24⁰⁰ byłoby możliwe, gdyby zgłoszeń można było dokonywać przez placówkę pocztową, ale wówczas rzeczywisty wpływ zgłoszeń do spółdzielni byłby bliżej nieokreślony i wręcz uniemożliwiałby prawidłowe stosowanie przepisów o kolejnych czynnościach wyborczych.

Nie podzielił Sąd także zarzutów powoda dotyczących ograniczenia możliwości osobistej prezentacji kandydatów. Zakwestionowany przepis § 36 ust. 3 pkt 6 otrzymał następujące brzmienie: „Zgłoszeni kandydaci mogą zaprezentować się członkom Spółdzielni na tablicy ogłoszeń w dyrekcji (...), na tablicach ogłoszeń w Administracjach oraz na swojej części Walnego Zgromadzenia”.

Istotą przeprowadzania posiedzeń Walnego Zgromadzenia w częściach jest taka ich organizacja, która pozwala na sprawne funkcjonowanie tego organu w dużych spółdzielniach, o dużej liczbie członków. Pociąga to za sobą pewne ograniczenia, o ile nie mają one wpływu na prawidłowość procedowania. Taka zdaniem Sądu w omawianym przypadku nie występuje.

Kandydat może dokonać swojej prezentacji na tablicach ogłoszeń w taki sposób, aby zapoznać mogli się z nią wszyscy uprawnieni do głosowania. Uprawnienie do osobistego prezentowania się ograniczone do „swojej części Walnego Zgromadzenia” przy przyjęciu, że każda część będzie miała swojego reprezentanta, zdaniem Sądu, nie doznaje istotnego ograniczenia przez zakwestionowany zapis Statutu. Określenie „na swojej części Walnego Zgromadzenia” brzmi istotnie mało precyzyjne, ale wbrew zarzutowi powoda jego rzeczywisty zakres określają wcześniejsze przepisy statutu /§ 16 Statutu/.

Także § 37 ust. 6 w brzmieniu: „Jeżeli w wyniku wyborów dwóch lub więcej kandydatów w ramach danego miejsca mandatowego uzyska równą ilość głosów wybranym członkiem Rady Nadzorczej zostaje członek o najdłuższym stażu członkowskim” należy odczytywać jako przepis zmierzający do uporządkowania zasad procedury wyborczej w

sposób, który wiązałby się ze zmniejszeniem ryzyka konieczności zwoływania kolejnych Walnych Zgromadzeń. Takie sformułowania tego przepisu nie wykracza zdaniem Sądu poza uprawnienia wynikające z możliwości swobodnego kształtowania postanowień Statutu.

Ostatni zarzut zgłoszony przez powoda to zarzut nieuwzględnienia w porządku obrad projektu uchwał zgłoszonych przez grupę 10 osób /wśród nich powoda/, wśród tych projektów był projekt zmiany Statutu (...). Wniosek podpisany był przez 10 osób, z których jedna wycofała swoje poparcie, co pozwana wykazała stosownym dokumentem, a więc tym samym nie został spełniony wymóg określony w art. 8³ ust. 11 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych.

W końcu zarzucił powód, że nie uwzględniono w porządku obrad jego projektu poprawki do uchwały (...), którą zgłosił zgodnie z § 6 ust. 2 pkt 5 Statutu. Pismo złożone przez powoda nie stanowiło jednak, jak już wyżej wspomniano odniesienia do projektu kwestionowanej uchwały tylko w rzeczywistości stanowiło odrębny projekt, regulujący znacznie szerszą materię, niż ta objęta projektowaną uchwałą. W tej sytuacji skoro w istocie nie stanowiło poprawki także i ten zarzut powoda nie mógł znaleźć akceptacji jako uzasadnienie jego żądań w odniesieniu do uchwały nr (...)

Nawet zresztą gdyby przyjąć, że niewłaściwie nie zamieszczono w porządku obrad punktów, o których wspomniał powód to, choć należałoby ocenić to jako niezgodne ze wspomnianym przepisem prawa, jednak nie wpływałoby na ważność konkretnej zaskarżonej uchwały /pierwsza uchwała dotyczyła zupełnie odrębnego projektu – zmiany większej części statutu, druga w gruncie rzeczy nie stanowiła poprawki do uchwały, lecz również odmienny projekt – wobec czego obie mogłyby być głosowane niezależnie do zaskarżonej uchwały/. Przepisy prawa spółdzielczego nie przewidują jakichkolwiek sankcji w przypadku tego rodzaju naruszenia zasad zwoływania Walnego Zgromadzenia.

Orzeczenie o kosztach procesu oparto o przepis art. 100 k.p.c.

Wyrok zaskarżyły apelacjami obie strony.

Powód zaskarżył wyrok w części obejmującej pkt 2 i 4 zarzucając mu:

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, polegający na uznaniu, że pismo złożone przez powoda 14 listopada 2011 r. nie było poprawką do uchwały nr (...), a fakt jego nieuwzględnienia w głosowaniach nad tą uchwałą nie miał istotnego znaczenia dla treści podjętej uchwały;

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, polegający na uznaniu, że jedna z osób popierających wnioski o uzupełnienie porządku obrad Walnego Zgromadzenia Członków (...) Spółdzielni Mieszkaniowej, które odbyło się w dniach 18-28 listopada 2011 r., wycofała skutecznie swoje poparcie dla tego wniosku, a fakt nieuwzględnienia tego wniosku w głosowaniach na WZCz nie miał istotnego znaczenia dla treści podjętej uchwały nr (...) oraz dla faktu jej podjęcia;

- obrazę przepisów prawa materialnego, a to art. 2 Konstytucji, art. 58 § 1 k.c., art. 111 § 1 k.c., art. 5 § 1 pkt 6 Prawa spółdzielczego, art. 48 § 2 Prawa spółdzielczego, art. 8³ ust. 10-1: Ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych - poprzez ich niezastosowanie lub błędną wykładnię;

- obrazę przepisów prawa procesowego w taki sposób, że mogło to mieć istotny wpływ na wynik sprawy - a to poprzez niedopuszczenie dowodów z zeznań świadków w odniesieniu do przebiegu zdarzeń związanych ze złożeniem przez grupę członków (...) wniosku o uzupełnienie porządku obrad WZCz, a następnie rzekome skuteczne wycofanie poparcia dla tego wniosku przez jednego z tych członków spółdzielni;

- obrazę przepisów prawa procesowego (art. 233 § 1 k.p.c.) poprzez wykroczenie poza uprawnienie do dokonywania swobodnej oceny dowodów i dokonanie oceny w sposób dowolny.

Wniósł o:

1. zmianę pkt 2 wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w odniesieniu do uchwały nr(...) WZCz (...);
2. zmianę pkt 4 wyroku poprzez obciążenie pozwanej wszystkimi kosztami procesu, w tym zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda, zwrotu kwoty 200 zł wniesionej tytułem opłaty sądowej od tej części pozwu, która odnosi się do uchwały nr (...) WZCz (...);
3. obciążenie pozwanej wszystkimi kosztami postępowania przed Sądem II instancji (k: 248-251).

W odpowiedzi na apelację powoda pozwana wniosła o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego (k: 264-271).

Pozwana zaskarżyła wyrok w części, tj. co do punktu 1 i zarzucając mu:

-błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, polegający na przyjęciu, że uchwały nr (...), (...), (...) podjęte przez Walne Zgromadzenie Członków (...) Spółdzielni Mieszkaniowej, które odbyło się w dniach 18 - 28.11. 2011 r. są nieważne, w sytuacji gdy nawet przy przyjęciu, iż nie obowiązywał tymczasowy regulamin wyborów do Rady Nadzorczej i Rad Osiedli niewątpliwie obowiązywał poprzedni statut, a więc wyborów nie przeprowadzono w oparciu o nieważne przepisy i nie można przyjąć, iż w dacie, w której dokonywano wyborów nie istniały jakiegokolwiek obowiązujące w (...) Regulacje w tej materii;

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia polegający na przyjęciu, że wprowadzenie i uchwalenie tymczasowego regulaminu, na podstawie którego przeprowadzono wybory do Rady Nadzorczej i Rad Osiedli miało na celu obejście ustawy, w sytuacji gdy żaden przepis ustawowy nie zakazuje takiego działania;
- obrazę przepisów prawa materialnego, a to art. 58 § 1 k.c., przez jego zastosowanie, w sytuacji gdy ważność przedmiotowych uchwał winna być oceniana przez pryzmat art. 42 § 2 Prawa Spółdzielczego, jako *lex specialis*, a czynność wyboru Członków Rady Nadzorczej i Rad Osiedli i uchwały nie zostały podjęte w zamiarze i celu obejścia ustawy;
- obrazę przepisów prawa materialnego, a to art. 54 ust. 2 Ustawy Prawo o Spółdzielniach Mieszkaniowych poprzez jego nie zastosowanie i brak przyjęcia, iż do czasu zarejestrowania zmian statutu postanowienia dotychczasowych statutów pozostają w mocy;
- obrazę przepisu art. 12a § 3 Prawa Spółdzielczego, poprzez przyjęcie, że uchwała nr (...) Walnego Zgromadzenia Członków (...) jest niezgodna z powyższym przepisem.

Wniosła o:

1. zmianę wyroku poprzez oddalenie powództwa w zaskarżonej części;
2. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów zastępstwa adwokackiego za I i II instancję według norm przepisanych (k: 233-239).

Na rozprawie apelacyjnej powód doprecyzował wnioski apelacyjne wskazując, że domaga się co do uchwały Nr (...) – stwierdzenia jej nieważności, ewentualnie ustalenia jej nieistnienia, ewentualnie jej uchylecia (k: 287/2).

Rozpoznając apelacje stron Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

apelacja powoda podlega częściowemu uwzględnieniu, a pozwanej jako bezzasadna oddaleniu.

Co do wniosku powoda o odroczenie rozprawy apelacyjnej Sąd Apelacyjny uznał, że nie jest on uzasadniony.

Zgodnie z art. 214 § 1 k.p.c. rozprawa ulega odroczeniu, jeżeli sąd stwierdzi nieprawidłowość w doręczeniu wezwania, albo jeżeli nieobecność strony jest wywołana nadzwyczajnym wydarzeniem lub inną znaną sądowi przeszkodą, której nie można przezwyciężyć.

Żadna z powyższych przeszkód na gruncie rozpoznawanej sprawy nie wystąpiła.

Nie ulega wątpliwości, że zgodnie z przepisem art. 9 § 1 zdanie 2 k.p.c. strony mają m. in. prawo przeglądać akta sprawy.

Akta sprawy z apelacjami stron wpłynęły do tut. Sądu w dniu 15 listopada 2012 r. (k: 262). Zawiadomienie o rozprawie apelacyjnej wyznaczonej na dzień 5 marca 2013 r., godzina 12⁴⁵ powód potwierdził w dniu 4 lutego 2013 r. (k: 285).

Powód w dniu 28 lutego 2013 r. zgłosił telefonicznie w sekretariacie V Wydziału Cywilnego tut. Sądu, że w dniu 1 marca 2013 r. (tj. w piątek) ma zamiar skorzystania z prawa przeglądania akt sprawy. Skład orzekający ma prawo i obowiązek zapoznania się z aktami sprawy przed rozprawą. Dni 2 i 3 marca 2013 r. (sobota, niedziela) były dniami, w których sąd nie urzędował. Z aktami sprawy powód mógł zapoznać się w dniu poprzedzającym rozprawę oraz w dniu rozprawy, przed wywołaniem sprawy. Dlatego też wniosek powoda z dnia 1 marca 2013 r. (k: 283) podtrzymany na rozprawie apelacyjnej o jej odroczenie jako bezzasadny podlegał oddaleniu.

Co do zarzutów apelacyjnych jako pierwszy wymaga, jako najdalej idący zarzut nieważności postępowania podniesiony przez powoda, a sprowadzający się do twierdzenia, iż pełnomocnicy strony pozwanej nie są należycie umocowani (art. 379 pkt 2 in fine k.p.c.).

Zgodnie z przepisem art. 378 § 1 k.p.c. sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji; w granicach zastrzeżenia bierze z urzędu pod uwagę nieważność postępowania, bez względu na jego wpływ na wynik sprawy. Wskazać należy, iż zgodnie z art. 202 zdanie 3 k.p.c. brak należytego umocowania sąd bierze pod rozważę z urzędu w każdym stanie sprawy.

Zgodnie z art. 54 § 1 zdanie 1 ustawy z dnia 1 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (t.j. Dz. U. z 1995 r., Nr 54, poz. 288; z późn. zm.; dalej jako pr. spółdz.) oświadczenia woli za spółdzielnie składają dwaj członkowie zarządu lub jeden członek zarządu i pełnomocnik.

Jak wynika z pełnomocnictwa – znajdującego się na karcie 26 – zostało ono udzielone radcy prawnemu P. W. do zastępowania pozwanej przed Sądem pierwszej i drugiej instancji, w tej sprawie, przez dwóch członków zarządu: M. L. i W. P.. Z pełnego odpisu KRS pozwanej (k: 87-89) wynika, iż w/w osoby w dacie udzielenia tegoż pełnomocnictwa były członkami zarządu pozwanej Spółdzielni. Podobnie sprawa przedstawia się co do pełnomocnictwa udzielonego adwokatowi W. H. (k: 240).

Powyższe uprawnienia do stwierdzenia, iż zarzut nienależytego umocowania pełnomocników procesowych pozwanej zgłoszony przez powoda jest nieuzasadniony.

Co do apelacji pozwanej – w ocenie Sądu Apelacyjnego jest ona bezzasadna.

Na wstępie uwaga natury ogólnej. Powód jest członkiem pozwanej Spółdzielni i z tego członkostwa płynęło uprawnienie tegoż do uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu, z którego to prawa skorzystał. Z praw członkowskich wynikało uprawnienie do podważenia podjętych uchwał, skoro powód nie zgadza się z ich ważnością.

Uchwały powinny być podejmowane legalnie i być ważne. Stąd wniosek, że jeśli uchwała jest nieważna, to każdy członek spółdzielni ma interes prawny w tym, aby ją podważyć, zwłaszcza gdy nie podważają jej na drodze prawnej powołane do kontroli organy spółdzielni. Zatem powód miał interes prawny (art. 189 k.p.c.) we wniesieniu powództwa o stwierdzenie niezgodności z prawem uchwał podjętych przez Walne Zgromadzenie pozwanej Spółdzielni, które odbyło się w dniach 18, 21, 22, 23, 24, 25, 28 listopada 2011 r.

Przypomnieć należy, że powód sformułował swoje żądanie główne o stwierdzenie nieważności uchwał, a dwa ewentualne: o stwierdzenie nieistnienia uchwał, o uchylenie uchwał.

Rozpoznaniu jako pierwsze podlegało żądanie główne. Z chwilą prawomocnego zakończenia postępowania co do żądania głównego, rozpoznaniu będą podlegały żądania ewentualne.

Zgodnie z art. 42 § 2 pr. spółdz. uchwała sprzeczna z ustawą jest nieważna, zaś orzeczenie sądu ustalające nieważność uchwały Walnego Zgromadzenia ma moc prawną względem wszystkich członków spółdzielni oraz jej organów (§ 9 art. 42 pr. spółdz.).

Powyższa regulacja, która przewiduje bezwzględną nieważność uchwały sprzecznej z ustawą stanowi *lex specialis* do art. 58 § 1 k.c.

Hipotezą art. 42 § 2 pr. spółdz., jak wynika z orzecznictwa, nie jest jednak objęta sytuacja, gdy uchwała walnego zgromadzenia została podjęta w celu obejścia ustawy. W takim wypadku uchwała jest bezwzględnie nieważna na podstawie art. 58 § 1 k.c. i taka sytuacja wystąpiła, jak prawidłowo przyjął Sąd Okręgowy, na gruncie rozpoznawanej sprawy. W odniesieniu do uchwały Nr (...) Walnego Zgromadzenia Członków pozwanej Spółdzielni w sprawie: Regulaminu wyborów do Rady Nadzorczej i Rad Osiedli (...) (k: 54-56).

W przytoczonym w uzasadnieniu apelacji przez apelującą wyroku Sądu Najwyższego z 2 sierpnia 2008 r., II UK 334/07 wyrażono pogląd, że „o czynności pozwanej mającej na celu obejście ustawy można mówić wówczas, gdy czynność taka pozwala na uniknięcie m.in. nakazów wynikających z przepisu ustawy i tylko z takim zamiarem została dokonana”. W ocenie Sądu Apelacyjnego taka właśnie sytuacja wystąpiła na gruncie rozpoznawanej sprawy. Podjęcie uchwały w sprawie w/w Regulaminu pomimo braku rejestracji zmian w statucie, zatem nie budzące żadnych wątpliwości naruszenie regulacji art. 12a § 2 i § 3 pr. spółdz., zgodnie z którym zarząd jest obowiązany uchwałą o zmianie statutu (w sprawie uchwały nr (...)) zgłosić w ciągu trzydziestu dni od daty jej podjęcia do sądu rejestrowego (...) (§ 2), zmiana statutu nie wywołuje skutków prawnych przed jej wpisaniem do Krajowego Rejestru Sądowego. Zatem pozwana podjęta uchwałą nr (...) w sprawie: zmian w Statucie (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (k: 49 akt) powinna zarejestrować, a dopiero po zarejestrowaniu zmian w Statucie podjąć uchwałą o treści jak uchwała nr (...). Skoro podczas obrad Walnego Zgromadzenia odbytego w dniach 18, 21, 22, 23, 24, 25, 28 listopada 2011 r. bezpośrednio po podjęciu uchwały w sprawie zmian w statucie podjęto uchwałą w sprawie regulaminu (uchwała nr (...)) uprawnione jest stwierdzenie, iż pozwana w istocie „chciała podejmując uchwałą nr (...) uniknąć, a jednocześnie przyspieszyć wprowadzenie zmian dotyczących wyborów członków rady nadzorczej i rad osiedli, pomijając ograniczenie ustawowe” związane z wywołaniem skutków prawnych spowodowanych zmianą Statutu.

Nie może stanowić usprawiedliwienia tego stanu rzeczy fakt, iż niewątpliwie zaskarżona uchwała nr (...), oraz kolejne nr (...) i (...) podjęte zostały w celu powołania organów, bez których pozwana nie może w praktyce działać, co akcentuje apelująca.

W interesie Spółdzielni, i jej członków, jest by uchwały podejmowane były legalnie i by były ważne. Spółdzielnia przecież prowadzi działalność na podstawie prawa spółdzielczego, innych ustaw oraz zarejestrowanego statutu.

Potrzeba odpowiednich regulacji prawnych spowodowana treścią prawomocnego wyroku wydanego w sprawie I C 163/11 Sądu Okręgowego w Gliwicach nie jest i nie powinna usprawiedliwiać czynności prawnych (uchwał) mających na celu obejście ustawy.

Działania Spółdzielni nie może usprawiedliwiać norma szczególna z art. 5 k.c. w ocenie roszczenia powoda, która w istocie miałaby sankcjonować czynność prawną niezgodną z prawem.

Dodać należy, że postanowienia uchwały nr (...) jako mające za przedmiot statutowe regulacje, skoro nie zostały przed podjęciem uchwały nr (...) i konsekwentnie uchwał (...) oraz (...), prawnie usankcjonowane wpisem w rejestrze, nie

były w istocie zmianą statutu. Faktem jest, iż uchwała nr (...) w sprawie zmian w statucie pozwanej, została co wynika z postanowienia Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 19.01.2012 r. (k: 127)

Podjęta uchwała nr (...), jako mająca na celu obejście prawa jest nieważna (art. 58 § 1 k.c.). Zaskarżone orzeczenie w omówionej części odpowiada prawu, zaś apelacja jako bezzasadna podlega oddaleniu (art. 385 k.p.c.).

Nie budzi wątpliwości, że zgodność statutu z przepisami prawa stanowi nieodzowną przesłankę wpisania spółdzielni do rejestru. Do kognicji sądu rejestrowego należy kontrola formalna, obejmująca badanie złożonych dokumentów, oraz kontrola merytoryczna, obejmująca badanie, czy postanowienia zmienionego statutu są zgodne z przepisami prawa. Zmiana statutu co wynika z przytoczonego wyżej art. 12a § 3 pr. spółdz. staje się skuteczna, czego stara się nie zauważyć pozwana, dopiero z chwilą wpisania jej do rejestru. Choć w toku procesu zmiany Statutu zostały zarejestrowane, to jednak okoliczność ta nie eliminowała nieważności uchwały, ponieważ rejestracja wadliwego statutu, wynikająca z przeoczenia przez sąd rejestrowy jego braków – jak stwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z 21 maja 2004 r., V CK 443.03, MS 2004/5/s. 14 – nie sanuje jego niezgodności z prawem. Postanowienia statutu – nawet wpisanego do rejestru – nie mogą być sprzeczne z bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa.

Uchwały nr (...) oraz nr (...) zostały podjęte w oparciu o nieważną uchwałę nr (...) przed zarejestrowaniem zmian w statucie i dzielą los prawny uchwały nr (...).

Wbrew stanowisku pozwanej Sąd Okręgowy z prawidłowo poczynionych ustaleń, wyciągnął prawidłowe wnioski, które Sąd Apelacyjny podziela i uznaje za swoje.

Z przyczyn wyżej naprowadzonych zarzuty naruszenia prawa materialnego, a to: art. 58 § 1 k.c., 12a § 3 pr. spółdz. oraz art. 54 ust. 2 pr. spółdz. nie zostały naruszone, a także art. 42 § 2 k.c., który nie miał zastosowania, albowiem powództwo w omówionym zakresie podlegało uwzględnieniu w oparciu o art. 58 § 1 k.c.

W wyroku z dnia 17 czerwca 2011 r., II CSK 620/10 Sąd Najwyższy wyraził pogląd, który podziela Sąd Apelacyjny, że hipotezą art. 42 § 2 ustawy z 1982 r. – Prawo spółdzielcze nie jest jednak objęta sytuacja, gdy uchwała walnego zgromadzenia została podjęta w celu obejścia ustawy. W tym przypadku uchwała jest bezwzględnie nieważna na podstawie art. 58 § 1 k.c.

Z tych przyczyn apelacja pozwanej jako bezzasadna podlegała oddaleniu (art. 385 k.p.c.).

Apelacja powoda podlegała częściowemu uwzględnieniu.

Sąd Okręgowy – w ocenie Sądu Apelacyjnego – poczynił prawidłowe ustalenia w oparciu o dowody przeprowadzone w sprawie, istotne w świetle art. 227 k.p.c., dla oceny roszczenia głównego powoda, ale wyprowadził z nich błędne wnioski – w zakresie uwzględnionej apelacji.

Podstawą prawną stwierdzenia nieważności uchwały nr (...) w zakresie niżej omówionym jest przepis art. 42 § 2 pr. spółdz. i poniżej wskazane przepisy prawa.

Uwzględniając częściowo apelację Sąd uznał – uwzględniając zakresy zaskarżenia niektórych tylko postanowień zawartych w tej uchwale – że stwierdzenie nieważności odnosi się do poszczególnych postanowień w niej zawartych, bądź też fragmentów tychże postanowień jako sprzecznych z konkretnymi przepisami prawa cywilnego, spółdzielczego lub o spółdzielniach mieszkaniowych. Nie znalazł Sąd, z przyczyn wyżej podanych, by uznać, iż bez nieważnych postanowień lub ich części uchwała nr (...) w ogóle nie byłaby podjęta.

I tak:

uznał Sąd, że nieważne jest postanowienie zawarte w omawianej uchwale w § 1 pkt 2 w części nadającej nowe brzmienie § 36 ust. 3 pkt 5 ograniczające termin zgłoszenia kandydata „do godz. 15.00” jako naruszające przepis art. 111 k.c.

Zgodnie z już wskazanym przepisem art. 2 pr. spółdz. spółdzielnia prowadzi działalność również na podstawie „innych ustaw”, a taką jest Kodeks cywilny. Skoro prawo spółdzielcze nie zawiera szczególnej regulacji prawnej co do ograniczenia terminu zgłoszenia kandydata do rady nadzorczej proponowane „ograniczenia” w statucie muszą być zgodne z prawem powszechnie obowiązującym. Względy organizacyjno-techniczne pracy organów spółdzielni, jej służb administracyjnych nie mogą być „nadrzędne” w stosunku do obowiązujących norm prawnych.

Ustawodawca nie przewidział formułując zapisy art. 8³ pkt 11, jak również pkt 12 u.s.m. żadnych ograniczeń terminu – w terminie do 15 dni przed dniem posiedzenia (...). Należało zatem uznać, że bez względu na trudności organizacyjne, związane z godzinowym dniem pracy, winien mieć zastosowanie przepis art. 111 § 1 k.c., zgodnie z którym „termin oznaczony w dniach kończy się z upływem ostatniego dnia” (art. 42 § 2 pr. spółdz. w zw. z art. 2 pr. spółdz. i art. 111 k.c.).

Po drugie, sprzeczny z art. 18 § 1 pr. spółdz. w zw. z art. 42 § 2 pr. spółdz. jest zapis zawarty w § 36 pkt 7 odnoszący się do ograniczenia możliwości zaprezentowania się zgłoszonych kandydatów li tylko „na swojej części Walnego Zgromadzenia oraz zapis § 1 pkt 4 uchwały nr (...)” w § 37 ust. 6 brzmienie: „jeżeli w wyniku wyborów dwóch lub więcej kandydatów w ramach danego miejsca mandatowego uzyska równą ilość głosów wybranym członkiem Rady Nadzorczej zostaje członek o najdłuższym stażu członkowskim”.

Zgodnie bowiem z art. 18 § 1 prawa i obowiązki wynikające z członkostwa w spółdzielni są dla wszystkich członków równe. § 2 tegoż przepisu określa do czego ma prawo członek spółdzielni, dodatkowo § 4 – stanowi, iż członkowi spółdzielni przysługują również inne prawa określone w ustawie lub w statucie.

Wracając do art. 18 § 2 pkt 2 przypomnieć należy, że członek spółdzielni ma prawo wybierania i bycia wybieranym do organów spółdzielni. Dalej należy przytoczyć art. 36 § 2 pr. spółdz., zgodnie z którym każdy członek ma jeden głos bez względu na ilość posiadanych udziałów. Dlatego też w ocenie Sądu Apelacyjnego uzależnienie rozstrzygnięcia wyników wyborów kandydatów dwóch lub więcej w ramach danego miejsca mandatowego od długości stażu członkowskiego, jest niezgodne z przepisem art. 18 § 1 i § 2 pkt 2 pr. spółdz. Czynne i bierne prawo wyborcze jest bezpośrednio związane ze stosunkiem członkostwa. W myśl realizacji zasady demokracji wewnątrzspółdzielczej, Sąd Apelacyjny podzielając stanowisko powoda w omawianym zakresie uważa, że skoro członkowie spółdzielni korzystają z praw (wynikających z członkostwa) na równych zasadach, to staż członkowski nie może być kryterium ograniczającym bierne prawo wyborcze. Nie mieści się, w ocenie Sądu „ograniczenie wyboru kandydata” w zapisie art. 5 § 1 pkt 7 pr. spółdz., albowiem decydowanie w statucie o rodzaju kryterium „wyboru” jakim ma być staż członkowski wykracza poza statutowe uprawnienie do określenia zasady i trybu wyboru.

Uznał również Sąd, że skoro – z uwagi na liczbę członków – Walne Zgromadzenie pozwanej zostało podzielone na części (art. 8³ ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych – tj. Dz. U. z 2003 r., Nr 119, poz. 1116, ze zm.; dalej jako u.s.m.), to zapis ograniczający możliwość zaprezentowania się zgłoszonych kandydatów członkom spółdzielni tylko na swojej części Walnego Zgromadzenia stanowi naruszenie art. 18 § 1 pr. spółdz. i jako sprzeczny z w/w przepisem w zw. z art. 42 § 2 pr. spółdz. jest nieważny.

Choć przecież Walne Zgromadzenie jest podzielone na części jest to ten sam jeden organ spółdzielni. Oznacza powyższe, że poszczególne części głosują nad projektem tej samej uchwały. A skoro tak, każdy ze zgłoszonych kandydatów winien mieć zagwarantowane prawo – o ile wolą członków jest taka forma prezentacji zgłoszenia kandydatów – zaprezentowania się na poszczególnych częściach Walnego Zgromadzenia. W przeciwnym razie można byłoby uznać, że zgłoszeni kandydaci, choć będą ich kandydatury poddane pod głosowanie na częściach „nie swoich”, będą znani przede wszystkim, członkom przydzielonym do części, do której kandydat został zaliczony.

Zgodnie z art. 8³ ust. 1 zdanie 2 u.s.m. ustawodawca upoważnił radę nadzorczą li tylko do ustalenia zasady zaliczania członków do poszczególnych części Walnego Zgromadzenia z ograniczeniem wskazanym w tym przepisie.

W omówionym zakresie, w ocenie Sądu Apelacyjnego, apelacja podlegała uwzględnieniu (art. 386 § 1 k.p.c.), w pozostałym zakresie oddaleniu jako bezzasadna (art. 385 k.p.c.).

Podziela Sąd Apelacyjny ustalenia Sądu Okręgowego i wyciągnięte z nich wnioski, co do braku podstaw prawnych do stwierdzenia nieważności uchwały nr (...) o ile powód upatruje jej w otworzeniu Walnego Zgromadzenia pozwanej przez osobę nieuprawnioną, czyli przez prezesa zarządu, choć statut – który nie jest ustawą, a sankcję nieważności art. 42 § 2 pr. spółdz. wiąże li tylko z naruszeniem ustawy – pozwanej w § 19 wskazuje podmiot uprawniony do otwarcia każdej części Walnego Zgromadzenia i nie jest nim prezes zarządu pozwanej.

Podziela również Sąd stanowisko Sądu Okręgowego co do bezzasadności zarzutu złamania zasady prawidłowej legislacji w odniesieniu do oceny zasadności roszczenia głównego (tj. stwierdzenia nieważności uchwały nr (...) poza uwzględnionym zakresem), a także zarzutu nieuwzględnienia w porządku obrad projektu uchwał zgłoszonych przez grupę 10 osób, wśród których był projekt zmiany statutu pozwanej przygotowany przez powoda, z przyczyn podanych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Postępowanie dowodowe wykazało, iż jedna z 10 osób wycofała swoje poparcie (por. k: 170).

Skoro wymóg formalny zgłoszenia projektu uchwał wskazany w art. 8³ pkt 10 w zw. z pkt 11 nie został spełniony, zarząd pozwanej nie był zobowiązany do podjęcia działań wskazanych w art. 8³ pkt 13 u.s.m.

Co do nieuwzględnionego projektu poprawki powoda do skarżonej uchwały nr (...) nie sposób podzielić stanowiska apelującego, iż była to li tylko „poprawka”, o czym świadczy zapis na płycie CD (k: 20 – załączniki 9a, 9b).

Według słownika języka polskiego poprawka (zamiennie korekta – określenie bardziej wyszukane) – oznacza m.in. drobne poprawienie tekstu, zmianę na lepsze czegoś co było błędne, bądź niesłuszne.

„Poprawka” zgłoszona przez powoda liczy 44 strony plus uzasadnienie. Objętość proponowanej „poprawki” to w istocie zważywszy na zakres proponowanych zmian, fakt że odnosi się do statutu, chronologię tekstu, w istocie jest projektem statutu, a ten z przyczyn formalnych w istocie nie mógł być uznany za projekt uchwały (art. 8³ pkt 11, pkt 10 u.s.m.).

Nie znajdując podstaw, z przyczyn wyżej naprowadzonych do podzielenia – poza zakresem uwzględnionym – do stwierdzenia nieważności w pozostałej części skarżonej uchwały, apelacja jako nieuzasadniona podlegała oddaleniu w odniesieniu do żądania stwierdzenia nieważności uchwały nr (...) (art. 385 k.p.c.).

Uszło uwagi Sądu Okręgowego, że powód domagał się stwierdzenia nieważności czterech uchwał. Powództwo główne co do uchwał nr (...), nr (...), nr (...), a w wyniku apelacji również częściowo co do uchwały nr (...) zostało uwzględnione.

Oddalając apelację w pozostałej części skierowanej przeciwko orzeczeniu o oddaleniu powództwa (pkt 2 zaskarżonego wyroku) o stwierdzenie nieważności uchwały nr (...) (pkt 3 wyroku) rozpoznaniu podlega żądanie ewentualne powoda o stwierdzenie nieistnienia uchwały nr (...), ewentualnie o uchylenie tejże uchwały w części, w której apelacja nie została uwzględniona.

Roszczenie dochodzone przez powoda, co wyżej wskazano zostało sformułowane jako roszczenie główne oraz dwa roszczenia ewentualne, które podlegają rozpoznaniu po prawomocnym rozpoznaniu roszczenia głównego – o stwierdzenie nieważności uchwał.

Oczywista niedokładność w oznaczeniu przedmiotu sprawy podlegała sprostowaniu w oparciu o art. 350 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.

Zauważyć należy, iż na karcie 223 akt Sąd Okręgowy stwierdził, iż „powód zgłosił liczne zarzuty mające stanowić podstawę stwierdzenia nieważności, bądź ustalenia nieistnienia, albo też uchylenia uchwały nr (...)”.

Oddalając „powództwo” Sąd uzasadnił w istocie dlaczego nie znalazł podstaw do stwierdzenia nieważności tej uchwały.

Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku w ogóle nie wynika, dlaczego oddalił Sąd Okręgowy roszczenia ewentualne. W tym zakresie orzeczenie nie poddaje się kontroli instancyjnej, co w istocie uprawnia do wniosku, że Sąd ten nie rozpoznał istoty sprawy tj. żądań ewentualnych: o stwierdzenie nieistnienia uchwały nr (...), ewentualnie o uchylenie uchwały nr (...) oczywiście w zakresie objętym oddaleniem apelacji powoda w pozostałym zakresie skierowanym przeciwko orzeczeniu o oddaleniu powództwa (pkt 2) o stwierdzenie nieważności uchwały nr (...) (pkt 3 wyroku).

Mając powyższe na uwadze uwzględniając apelację – wyrok w części oddalającej powództwo obejmujące żądanie ewentualne o stwierdzenie nieistnienia uchwały nr (...), ewentualnie o uchylenie tej uchwały podlegał uchyleniu do ponownego rozpoznania (art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 108 § 2 k.p.c.).

Co do kosztów procesu orzeczonych w punkcie 4 zaskarżonego wyroku podnieść należy, iż w istocie roszczenie w znacznej części zostało uwzględnione co uzasadniało w oparciu o art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 100 zdanie 2 k.p.c. obciążenie pozwanej opłatą od pozwu w kwocie 200 zł (pkt 1 in fine zaskarżonego wyroku).

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w oparciu o art. 100 zdanie 2 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c.). Opłata od apelacji wynosiła 200 zł, skoro powód przed Sądem drugiej instancji uległ w nieznacznym zakresie należało pozwaną obciążyć obowiązkiem zwrotu kosztów poniesionych przez powoda.